

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
відділення поліції № 2
Гайсинського районного управління поліції
Головного управління Національної поліції
у Вінницькій області
28.07.2023**

м. Київ, 2023

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 20.07.2023 групою НПМ здійснено відвідування відділення поліції № 2 Гайсинського районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Вінницькій області (далі – відділення, ВП).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Потапович Павло Васильович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Милостний Олексій Вікторович, представник громадської організації;

Беспальчук Тетяна Миколаївна, представник громадської організації.

Відділення знаходиться за адресою: Вінницька область, Гайсинський район, смт Тростянець, вулиця Соборна, 102.

Відвідування ВП групою НПМ здійснювалась вперше.

Керівництво: Зеленчук Володимир Вікторович, начальник відділення поліції № 2 Гайсинського районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Вінницькій області (на посаді з 08.06.2023 року).

ВП розташовано в двоповерховій будівлі (*фото 1*).

Відвідуванням встановлено, що на вході до відділення є інформація про найменування органу поліції (*фото 2*).

Протягом 2022-2023 років до відділення доставлено 10 осіб, затриманих в порядку статті 208 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) та 13 осіб, яких затримано на підставі Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Скарги від затриманих осіб на умови тримання чи неналежне поводження на адресу ВП протягом 2022-2023 років не надходили. Факти заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті затриманим відсутні.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України).

1. У порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VIII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017

№ 440 (далі – Інструкція), у ВП кімната для затриманих не використовується з 23 травня 2023 року.

Причиною призупинення діяльності кімнати для затриманих є проведення капітального ремонту відповідно до наказу т.в.о. начальника ВП від 23.05.2023 «Про тимчасове припинення функціонування КЗ відділення поліції № 2 Гайсинського РУП ГУНП у Вінницькій області».

Хоча, відповідно до Акту обстеження та прийняття в експлуатацію кімнати для затриманих у відділенні Гайсинського РУП ГУНП у Вінницькій області, вона повністю відповідає вимогам національного та міжнародного законодавства та Інструкції і в ній можуть утримуватись затримані особи.

Перебування затриманих осіб у відділенні без поміщення їх до кімнат тимчасового затримання призводить до утримання їх в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, незабезпечення необхідним харчуванням, питною водою, вільним доступом до туалету, тощо.

У дванадцятій Загальній доповіді [СРТ/Inf (2002) 15] Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню зазначає про необхідність забезпечення затриманих осіб харчуванням, доступом до води, туалету.

Так, під час вивчення службової документації встановлено, що 20 квітня 2022 року о 02:50 в порядку статті 208 КПК було затримано [REDACTED]. Відповідно інформації, внесеної до журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених (далі – Журнал ОДВЗ), цього ж дня о 05:20 затриманого було доставлено до відділення.

Затриманий залишив відділення о 18:00 відповідно до запису у Журналі ОДВЗ, до кімнати для затриманих, яка на той час не функціонувала, він не поміщався, тобто близько 15 годин утримувався під наглядом працівників поліції без забезпечення харчування, доступу до питної води тощо.

2. Окрім цього, встановлена система відеонагляду охоплює всю кімнату для затриманих, у тому числі санітарний вузол, що є порушенням підпункту 5 пункту 1 розділу VIII Інструкції та не забезпечує право затриманих осіб на приватність (фото 3).

3. У порушення вимог підпунктів 9, 10 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських», у відділенні поліції відсутня кімната для проведення слідчих дій, а процесуальні дії із затриманими особами проводяться в службових кабінетах співробітників, без належної відеофіксації таких дій.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у Другій Загальній доповіді [СРТ/Inf (92) 3] наголошував, що електронні записи поліцейських допитів є додатковою гарантією недопущення жорстокого поводження із затриманими особами (такі записи надають також значні переваги самій поліції).

4. Також, у ході відвідування виявлені факти неналежного ведення Журналу ОДВЗ, який передбачений додатком 7 Інструкції. Зокрема, у графі 5 не повністю зазначається ким доставлено, запрошено осіб до ВП (посада, прізвище), у графі 7 не завжди зазначаються вжиті заходи стосовно затриманої особи (фото 4).

5. Наказом начальника ВП від 02.01.2023 № 10 «Про призначення відповідальних осіб за перебування затриманих у відділенні поліції № 2 Гайсинського РУП ГУНП у Вінницькій області» було призначено:

начальника чергової частини відділення поліції № 2 Гайсинського РУП ГУНП у Вінницькій області майора поліції В. Дзюбенка;

старшого інспектора-чергового відділення поліції № 2 Гайсинського РУП ГУНП у Вінницькій області майора поліції Р. Григоренка;

інспектора-чергового відділення поліції № 2 Гайсинського РУП ГУНП у Вінницькій області старшого лейтенанта поліції Н. Стовбчату;

заступника начальника-начальника слідчого відділення відділення поліції № 2 Гайсинського РУП ГУНП у Вінницькій області майора поліції В. Хреїка;

начальника сектору дізнання відділення поліції № 2 Гайсинського РУП ГУНП у Вінницькій області старшого лейтенанта поліції Є. Слободянюка.

До посадових інструкцій вище вказаних працівників не внесені зміни щодо виконання ними обов'язків, що зазначені у вимогах пункту 3 статті 212, статті 213 КПК та пункту 4 розділу X Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 № 570.

Таким чином, працівниками ВП не здійснювався запис усіх дій, що проводяться із залученням затриманих, у тому числі час їх початку та закінчення, а також осіб, які проводили такі дії або були присутні при проведенні таких дій, та не виконувались інші обов'язки, передбачені статтею 212 КПК.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України).

6. У порушення вимог пункту 17 розділу VII Інструкції у відділенні не обладнано кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками, у зв'язку з чим такі побачення проводяться в службових кабінетах працівників.

7. Під час ознайомлення з Журналом інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим (далі – Журнал БВПД) установлені випадки неналежного його ведення.

Зокрема, у Журналі БВПД не повністю заповнюються графи: «Дата, час та підстави затримання», «Хто повідомив (П.І.Б., посада телефон, найменування органу, (підрозділу) поліції», «Хто прийняв повідомлення (П.І.Б. працівника),

«Дата і час прибуття адвоката», що не дозволяє встановити прибуття адвоката до ВП (*фото 5*).

8. Під час відвідування групою НПМ було встановлено порушення прав затриманих осіб на професійну правничу допомогу.

Так, відповідно до протоколів затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, Журналу ОДВЗ та Журналу БВПД, 10 травня 2023 року о 21:55 були затримані [REDACTED] та [REDACTED]. До відділення їх доставлено 10 травня 2023 року о 22:25. Про їх затримання 10 травня 2023 року о 22:52 та 22:53 відповідно повідомлено Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Вінницькій області (далі – регіональний центр).

Після проведення процесуальних дій без участі адвоката, затримані [REDACTED] та [REDACTED] 11 травня 2023 року о 00:15 були вивезені працівниками поліції з приміщення ВП, що призвело до порушення прав останніх на професійну правничу допомогу.

Згідно інформації, отриманої з Журналу ОДВЗ, адвокат для надання правової допомоги затриманим до відділення поліції не прибував.

Крім того, незважаючи на те, що затримані особи були доставлені до відділення поліції о 22:25, до Журналу БВПД о 22:52 та 22:53 було внесено інформацію, що точне розташування місця для конфіденційного побачення адвоката із затриманою особою є с. Ободівка, вул. Дружби, що не відповідає дійсності (*фото 6*).

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у 21 Загальній доповіді [СРТ/Inf (2011) 28]) зазначив, що право доступу до адвоката повинно бути гарантовано від самого початку позбавлення волі. Ризик залякування та фізичного жорстокого поводження є найбільшим на початку затримання.

Окрім цього, адвокат є саме тією особою, що може вжити відповідних заходів у разі жорстокого поводження із затриманими особами.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Відділенню поліції № 2 Гайсинського районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Вінницькій області:

1. Забезпечити відновлення функціонування кімнат для затриманих у відділенні поліції, умови утримання в яких відповідатимуть національним та міжнародним стандартам;

2. Обладнати кімнату для проведення слідчих дій та кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками;

3. Забезпечити право на приватність у кімнаті для затриманих;

4. Забезпечити належне ведення журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених та журналу інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим;

5. Забезпечити право затриманих осіб на професійну правничу допомогу та негайне повідомлення центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про факти затримання осіб.

До звіту додаються: фотознімки на 3 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст відділу інспектування
об'єктів контролю в правоохоронних, судових
органах та військових формувань
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

 Павло ПОТАПОВИЧ

Фотознімки до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 6

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові затриманого (якщо вони відомі)	Дата, час та підстави затримання	Точне місцезнаходження місця для побачення адвоката із затриманою особою, телефон	Дата і час повідомлення до центру з надання безоплатної правової допомоги	Хто повідомив (П. І. Б., посада, телефон, найменування органу (підрозділу) поліції)	Хто прийняв повідомлення (П. І. Б. працівника)	Дата і час прибуття адвоката
							